

448. Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije, koji je donijela Skupština Crne Gore 25. saziva, na drugoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2014. godini, dana 26. marta 2014. godine.

Broj: 01-487/2 Podgorica, 03.04.2014. godine

Predsjednik Crne Gore, Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva, na drugoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2014. godini, dana 26. marta 2014. godine, donijela je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE
Član 1 U Zakonu o zabrani diskriminacije („Službeni list CG“, broj 46/10) u članu 1 stav 1 mijenja se i glasi: „Zabrana i zaštita od diskriminacije kao i promocija jednakosti ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom“. U stavu 2 poslije riječi: „Na zabranu i zaštitu od diskriminacije“ dodaju se zarez i riječi: „kao i na promociju jednakosti“, a poslije riječi: „pojedinih prava“ dodaju se zarez i riječi: „kao i promocija jednakosti“. Član 2 U članu 2 stav 3 poslije riječi: „iz stava 2 ovog člana“ umjesto zareza stavlja se tačka, a riječi: „osim ako su taj akt, radnja ili nečinjenje objektivno i razumno opravdani zakonitim ciljem, uz upotrebu sredstava koja su primjerena i neophodna za postizanje cilja, odnosno u prihvatljivo srazmjernom odnosu sa ciljem koji se želi postići.“ brišu se. Stav 5 mijenja se i glasi: „Diskriminacijom se smatra i podsticanje, pomaganje, davanje instrukcija, kao i najavljena namjera da se određeno lice ili grupa lica diskriminišu po nekom od osnova iz stava 2 ovog člana.“ Član 3 U članu 3 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Ovaj zakon se primjenjuje na javni i privatni sektor“. Član 4 U članu 4 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi: „Lica su zaštićena od bilo kojeg štetnog postupanja ili posljedice kao reakcije na prijavu ili postupak koji se vodi zbog kršenja načela nediskriminacije.“

Član 5 Naziv člana 5 mijenja se i glasi: „Propisi i posebne mjere“, a u stavu 1 riječi: „Posebne mjere koje su usmjerene“ zamjenjuju se riječima: „Propise i posebne mjere koji su usmjereni“, a riječ „uvoditi“ zamjenjuje se riječima: „donositi, odnosno uvoditi i sprovoditi, u okviru svojih nadležnosti i ovlašćenja“. Član 6 Član 7 mijenja se i glasi: „Uznemiravanje i seksualno uznemiravanje Član 7 Uznemiravanje nekog lica ili grupe lica po jednom ili više osnova iz člana 2 stav 2 ovog zakona, kad neželjeno ponašanje ima za cilj ili čija posljedica je povreda ličnog dostojanstva, izazivanje straha, osjećaja poniženosti ili uvrijeđenosti ili stvaranje neprijateljskog ili ponižavajućeg okruženja, smatraće se diskriminacijom u smislu člana 2 ovog zakona. Diskriminacijom se smatra i svako neželjeno verbalno, neverbalno ili fizičko ponašanje seksualne prirode kojim se želi povrijediti dostojanstvo nekog lica ili grupe lica, odnosno kojim se postiže takav učinak, i kojim se posebno izaziva strah, stvara neprijateljsko ili ponižavajuće okruženje, i izaziva osjećaj poniženosti ili uvrijeđenosti.“ Član 7 Član 8 briše se. Član 8 Član 9 mijenja se i glasi: „Segregacija Član 9 Diskriminacijom u smislu člana 2 ovog zakona smatra se i segregacija. Segregacija je svaki akt, radnja ili propuštanje da se izvrši radnja, kojima se vrši prisilno ili sistemsko razdvajanje ili razlikovanje lica po nekom od osnova iz člana 2 stav 2 ovog zakona.“ Član 9 Poslije člana 9 dodaje se novi član koji glasi:

„Govor mržnje Član 9a Govor mržnje je svaki oblik izražavanja ideja, tvrdnji, informacija i mišljenja koji širi, raspiruje, podstiče ili pravda diskriminaciju, mržnju ili nasilje protiv lica ili grupe lica zbog njihovog ličnog svojstva, ksenofobiju, rasnu mržnju, antisemitizam ili ostale oblike mržnje zasnovane na netoleranciji, uključujući i netoleranciju izraženu u formi nacionalizma, diskriminacije i neprijateljstva protiv manjina.” Član 10 Član 11 mijenja se i glasi:

„Diskriminacija u pružanju dobara i usluga Član 11 Diskriminacijom u oblasti pružanja javnih i privatnih dobara i usluga, po nekom od osnova iz člana 2 stav 2 ovog zakona, smatra se: 1) otežavanje ili onemogućavanje pružanja dobara i usluga; 2) odbijanje pružanja dobara i usluga;

3) uslovljavanje pružanja dobara i usluga uslovima koji se ne traže od drugih lica ili grupe lica; 4) namjerno kažnjenje ili odlaganje pružanja dobara i usluga, iako je lice ili grupa lica zatražila i ispunila uslove za blagovremeno pružanje dobara i usluga prije drugih lica ili grupe lica.” Član 11 U članu 16 stav 3 poslije riječi „opravdana” dodaju se riječi: „i ako je uslov srazmjeran”. Član 12 Član 17 mijenja se i glasi:

„Rasna diskriminacija i diskriminacija po osnovu vjere ili uvjerenja Član 17 Rasna diskriminacija je svako pravljenje razlike, nejednako postupanje ili dovođenje u nejednak položaj lica sa uvjerenjem da rasa, boja kože, jezik, nacionalnost ili nacionalno ili etničko porijeklo, opravdavaju omalovažavanje lica ili grupe lica, odnosno opravdavaju ideju o nadmoći nekog lica ili grupe lica prema onima koji nijesu članovi te grupe. Diskriminacijom po osnovu vjere ili uvjerenja smatra se svako postupanje koje je suprotno načelu slobode vjeroispovijesti, odnosno svako nejednako postupanje, pravljenje razlike, ili dovođenje u nejednak položaj lica po osnovu vjere ili ličnog uvjerenja, kao i pripadanja ili nepripadanja nekoj vjerskoj zajednici.” Član 13 U članu 18 stav 1 briše se. U stavu 2 riječi: „stava 1 ovog člana” zamjenjuju se riječima: „člana 2 ovog zakona.” Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 1 i 2. Član 14 U članu 19 stav 3 mijenja se i glasi: „Niko ne može biti pozvan da se javno izjasni o svom rodnom identitetu i seksualnoj orijentaciji.” Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koji glase: „Pod rodnim identitetom podrazumijeva se sopstveni rodni doživljaj koji ne mora zavisiti od pola koji je utvrđen i upisan prilikom rođenja. Rodni identitet tiče se svakog lica i ne podrazumijeva samo binarni koncept muškog ili ženskog. Pod seksualnom orijentacijom podrazumijeva se emocionalna i/ili fizička privlačnost ili naklonost koja može biti prema licima istog i/ili različitog pola.” Član 15 Član 21 mijenja se i glasi: „Zaštitnik/ca ljudskih prava i sloboda Crne Gore (u daljem tekstu: Zaštitnik/ca) nadležan/na je da: 1) postupa po pritužbama zbog diskriminatornog postupanja organa, privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica, i preduzima mjere i radnje za otklanjanje diskriminacije i zaštitu prava diskriminisanog lica, ako nije pokrenut sudski postupak; 2) podnosiocu/teljki pritužbe koji/a smatra da je diskriminisan/a od strane organa, privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica daje potrebna obavještenja o njegovim/njenim pravima i obavezama, kao i mogućnostima sudske i druge zaštite;

3) sprovodi postupak mirenja lica koje smatra da je diskriminirano, uz njegov pristanak, i organa, privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica, na koje se odnosi pritužba zbog diskriminacije; 4) pokrene postupak za zaštitu od diskriminacije pred sudom ili se u tom postupku pojavi kao umještač/ica kad stranka učini vjerovatnim, a Zaštitnik/ca procijeni da je postupanjem tuženog izvršena diskriminacija po istom osnovu prema grupi lica sa istim ličnim svojstvima; 5) upozorava javnost na pojavu težih oblika diskriminacije; 6) vodi posebnu evidenciju o podnijetim pritužbama u vezi sa diskriminacijom; 7) prikuplja i analizira podatke o slučajevima diskriminacije; 8) preduzima aktivnosti radi promocije jednakosti; 9) podnosi Skupštini Crne Gore, u okviru godišnjeg izvještaja, poseban dio izvještaja o sprovedenim aktivnostima na zaštiti od diskriminacije i promociji jednakosti; 10) vrši i druge poslove u vezi zaštite od diskriminacije propisane posebnim zakonom kojim se uređuju nadležnost, ovlašćenja, način rada i postupanje Zaštitnika/ce.” Član 16 Član 23 briše

se. Član 17 U članu 24 stav 1 riječi: „drugog pravnog i fizičkog lica“ zamjenjuju se riječima: „privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica“. Član 18 U članu 26 stav 1 poslije tačke 2 dodaje se nova tačka koja glasi: „2a) uklanjanje posljedica diskriminatorskog postupanja;“. U tački 4 poslije riječi „medijima“ umjesto zarezava stavlja se tačka, a riječi: „ukoliko je diskriminacija izvršena putem medija.“ brišu se. U stavu 2 riječi: „stava 1 tač.1 i 2“ zamjenjuju se riječima: „stava 1 tač. 1, 2 i 2a“, a riječi: „se ističe“ zamjenjuju se riječima: „može se istaći“. Stav 3 briše se. Član 19 Član 27 mijenja se i glasi: „Tužba iz člana 24 stav 2 ovog zakona može se podnijeti u roku od godinu dana od dana saznanja za učinjenu diskriminaciju a najkasnije u roku od tri godine od dana učinjene diskriminacije.“ Član 20 U članu 30 stav 1 poslije riječi „lica“ dodaju se riječi: „ili grupe lica“. Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: „Tužbu iz člana 26 ovog zakona može podnijeti i lice koje se, u namjeri da neposredno provjeri primjenu pravila o zabrani diskriminacije, na bilo koji način predstavi, odnosno stavi u poziciju lica koje može biti diskriminisano po nekom od osnova iz člana 2 ovog zakona.“ Član 21 U članu 32 riječi: „nad sprovođenjem ovog zakona“ brišu se. Član 22 Poslije člana 32 dodaje se novi član koji glasi:

„Posebna ovlaštenja Član 32a Kad se u postupku inspeksijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, pored ovlaštenja propisanih zakonom, inspektor/ka je ovlašten/a da na zahtjev lica koje smatra da je diskriminisano, a koje je pokrenulo postupak za zaštitu od diskriminacije kod nadležnog suda, privremeno odloži izvršenje rješenja, drugog akta ili radnje subjekta nadzora, do donošenja pravosnažne odluke suda. Zahtjev iz stava 1 ovog člana, može se podnijeti u roku od osam dana od dana pokretanja postupka za zaštitu od diskriminacije kod nadležnog suda. O zahtjevu iz stava 1 ovog člana, inspektor/ka je dužan/a da odluči u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva.“ Član 23 Član 33 mijenja se i glasi: „Sudovi, državna tužilaštva, organi za prekršaje, organ uprave nadležan za policijske poslove i inspeksijski organi dužni su da vode posebnu evidenciju o podnijetim prijavama, pokrenutim postupcima i donijetim odlukama iz svoje nadležnosti u vezi sa diskriminacijom (u daljem tekstu: posebna evidencija). Podatke iz posebne evidencije, organi iz stava 1 ovog člana dostavljaju Zaštitniku/ci, najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu, a na zahtjev Zaštitnika/ce dužni su da podatke iz ove evidencije dostave i za određeni kraći period u toku godine. Bliži sadržaj i način vođenja evidencija iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za ljudska i manjinska prava.“ Član 24 Član 34 mijenja se i glasi: „Novčanom kaznom od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako: 1) izražavanjem ideja, tvrdnji, informacija, mišljenja, podstakne ili opravda diskriminaciju, mržnju ili nasilje protiv lica ili grupe lica zbog njihovog ličnog svojstva, ksenofobija, rasnu mržnju, antisemitizam, ili ostale oblike mržnje zasnovane na netoleranciju, uključujući i netoleranciju izraženu u formi nacionalizma, diskriminacije i neprijateljstva protiv manjina (član 9a); 2) odbije pružanje javnih usluga, uslovi pružanje usluga uslovima koji se ne traže od drugih lica ili grupe lica ili namjerno kasni ili odlaže pružanje usluga, iako su lice ili grupa lica zatražili i ispunili uslove za pravovremeno pružanje usluga prije drugih lica (član 11); 3) neopravdano pravi razliku ili nejednako postupa, onemogućava, ograničava ili otežava zapošljavanje, rad, školovanje ili neopravdano uskraćuje drugo pravo licu ili grupi lica, po osnovu zdravstvenog stanja (član 12); 4) onemogućava ili ograničava ostvarivanje prava, neopravdano pravi razliku ili nejednako postupa prema licu ili grupi lica, po osnovu starosne dobi (član 13); 5) oteža ili onemogućuje upis u vaspitno-obrazovnu ustanovu i ustanovu visokog obrazovanja i izbor obrazovnog programa na svim nivoima vaspitanja i obrazovanja, isključujući iz ovih ustanova, oteža ili uskrati mogućnost praćenja nastave i učešća u drugim vaspitnim, odnosno obrazovnim aktivnostima, razvrstava djecu, učenike/ce, polaznike/ce obrazovanja i studente/tice, zlostavlja ili na drugi način neopravdano pravi razliku ili nejednako postupa prema njima, po nekom od osnova iz člana 2 stav 2 ovog člana (član 15); 6) isplati nejednake zarade, odnosno naknade za rad jednake vrijednosti licu ili grupi lica, po nekom od osnova iz člana 2 stav 2 ovog zakona (član 16);

7) onemogućiti, ograničiti ili otežati korišćenje prilaza objektima i površinama u javnoj upotrebi licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom (član 18); 8) podnese tužbu bez pisanog pristanka diskriminisanog lica ili grupe lica (član 30 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu, državnom organu, organu lokalne samouprave i organu lokalne uprave novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura. Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 6.000 eura.“ Član 25 Poslije člana 34 dodaju se dva nova člana, koji glase: „Član 34a Novčanom kaznom od 100 eura do 2.000 eura kazniće se odgovorno lice u državnom organu, organu državne uprave i organu lokalne samouprave ako: 1) ne vodi posebnu evidenciju o podnijetim prijavama, pokrenutim postupcima i donijetim odlukama iz svoje nadležnosti u vezi sa diskriminacijom (član 33 stav 1); 2) podatke iz posebne evidencije ne dostavi Zaštitniku/ci u rokovima propisanim u član 33 stav 2 ovog zakona. Član 34b Za prekršaje iz člana 34 stav 1 i člana 34a ovog zakona može se, samostalno ili uz novčanu kaznu ili mjeru upozorenja, izreći jedna ili više zaštitnih mjera: 1) oduzimanje predmeta; 2) zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti; 3) javno objavljivanje odluke. Zaštitna mjera oduzimanja predmeta obavezno se izriče kada je prekršaj izvršen korišćenjem predmeta koji se oduzima, odnosno kada je predmet bio namijenjen izvršenju prekršaja ili je predmet koji se oduzima nastao zbog izvršenja prekršaja. Zaštitna mjera zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti može se primijeniti u trajanju koje ne može biti kraće od 30 dana niti duže od šest mjeseci. Zaštitna mjera javnog objavljivanja odluke izvršava se na način što se odluka objavljuje u javnim medijima dostupnim na cijeloj teritoriji Crne Gore.“ Član 26 Poslije člana 36 dodaju se dva nova člana, koji glase:

„Usklađivanje podzakonskog akta Član 36a Podzakonski akt iz člana 33 stav 3 ovog zakona, uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Prestanak važenja odredbe zakona Član 36b Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi član 108 Zakona o izmjenama i dopunama zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje („Službeni list CG", broj 40/11). Član 27 Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore".

Broj: 23-3/13-8/20 EPA 273 XXV Podgorica, 26. mart 2014. godine

Skupština Crne Gore 25. saziva Predsjednik, Ranko Krivokapić, s.r.